

Beste natuurvrienden,

We probeerden dit jaar een nieuwe formule uit (verandering van spijs doet eten?) want we organiseerden niet enkel eind april maar ook eind mei een daguitstap. Op die manier bereiken we stukken natuur die voor een

halve-dag-activiteit net iets te ver uit de buurt liggen. Eind mei is vanzelfsprekend ook de tijd van allerhande familiefeesten en daarom trokken we met een beperkte NVO-delegatie naar de Vlaamse Oostkust. Op **zondag 28 mei** genoten we daar met **12 NVO-ers** van echt prachtig lenteweer tijdens een ochtendwandeling langs en door de **Zwinbosjes** in Knokke en een namiddag-wandeling door het kleine (maar zeer fijne)

natuurgebied **de Fonteintjes** in Zeebrugge (ja, ook gedeeltelijk in Blankenberge).

's Morgens konden we het niet laten om even vanop de Internationale dijk uit te kijken over het recent uitgebreide Zwin. Niet meteen veel vogelsoorten gespot op de slikken en schorren maar dat werd ruimschoots gecompenseerd door allerhande zangvogels die op de dijk hun zangposten bemanden. We konden ze heel mooi en van erg dichtbij met de verrekijker bekijken en ze tegelijkertijd beluisteren.

We wandelden niet verder richting Cadzand maar keerden op onze stappen terug en liepen langs het Zwinpark richting Knokke. Ondertussen genietend van de bezette Ooievaarsnesten die hier heel dicht tegen het pad liggen. Hier en daar zag je de kuikens (letterlijk) de grijze kop opsteken. Jammergenoeg nog steeds zeer weinig libellen en vlinders maar we vonden toch wel wat andere insectensoorten die onze aandacht opeisten. Het moet gezegd, ook de vele fietsers eisten onze aandacht want niet iedereen heeft even veel begrip voor zo'n groep natuurnerds die de maximale fietssnelheid staan te beperken. Opvallend waren ook de weinig opgewekte gezichten van de fietsers, wellicht

een erg plotse maar zeer algemene epidemie van zadelpijn-itis?

Na een stuk door de Zwinbosjes bereikten we het pad dat naar de duinen liep, weer een andere biotoop dus. Dit is zeker het grote pluspunt van deze wandeling, de variatie. Zicht op slikken en schorren, wandelen langs grasvelden met poelen en langs een brede gracht met rietkragen. Na een flink stuk bos bereik je de duinen met eerst veel struweel maar daarna het

zand met de typische duinflora. Uiteindelijk krijg je weer een mooi uitzicht over het Zwin, het strand en de Scheldemonding. Dus een mooi stuk natuur, ook voor wie niet meteen met soorten bezig is.

Op een daguitstap een geschikte plaats vinden om de lunchpakketten te verorberen is vaak niet eenvoudig. Maar hier lukte dat heel goed omdat er aan de tearoom van het Zwin een stuk terras gereserveerd is voor boterhammeneters. De grote vierkante tafels (en de kleine groep) maakten het mogelijk om eens allemaal samen te zitten, supergezellig (al zeggen we het zelf).

Als een soort al enkele keren in een verslag werd besproken dan kiezen we al eens voor een minder voor de hand liggende foto. Deze keer tonen we daarom een vrouwtje **Roodborsttapuit** die de landing heeft ingezet. De minder felle kleuren van vogel-vrouwtjes hebben een praktisch nut, ze kunnen zo beter gecamoufleerd op de eitjes broeden. (foto: waarnemingen.be)

Bij nogal wat zittende vogels zie je op de dichtgevouwen vleugel een kleurige vlek. Als de vogel gaat vliegen wordt die vlek een opvallende vleugelspiegel (zoals bij veel eendensoorten) of een felgekleurde vleugelbaan zoals bij deze **Putter** (ook wel Distelvink genoemd). Hoeveel tijd en moeite het heeft gekost om deze foto te maken is een andere vraag. (f: waarnemingen.be)

Van sommige inheemse plantensoorten zou je denken dat het verwilderde tuinplanten zijn omdat ze zo mooi en kleurrijk bloeien. Deze **Dagkoekoeksbloem** is daar zeker een heel mooi voorbeeld van. Alhoewel deze soort als algemeen in de lijsten staat zie je bij ons toch veel vaker de witte Avondkoekoeksbloem. (foto: waarnemingen.be)

Ook deze felbloeiende **Brem** zou in de tuin wel een plaatsje verdienen. Maar zoals veel wilde planten is deze soort sterk gebonden aan zijn biotoop en dat is zandgrond. In de rijke grond van een tuin zal de soort dus meestal niet goed aarden. Wie aan de kust woont heeft vaak (en zonder het zelf te weten) wel zanderige grond in de tuin. (foto: waarnemingen.be)

Heel wat insecten doen hun uiterste best om te gelijken op gevaarlijke of giftige soorten en daar gebruiken we de term mimicry voor. Bij weinig insecten is die mimicry zo geslaagd als bij de **Hommelreus** want je denkt toch meteen aan een hommeltje als je deze foto ziet? De Hommelreus is een zweefvliegsoort en dus helemaal niet gevaarlijk of giftig. (foto: JaVa)

Nu we toch met natuurtermen strooien kunnen we ook even het begrip "waardplant" bovenhalen. Veel insecten gebruiken tijdens hun levenscyclus slechts één of enkele plantensoorten die we dan de waardplant noemen. Zo vind je op Ratelaar (spec.) een nachtvlindertje uit de spanner-familie. Ja, je raadt het al: de **Ratelaarspanner**. (foto: waarnemingen.be)

Ooievaars deden het, door een broedprogramma in het Zwin, zo goed dat de groep spoedig ook de wijde omgeving inpalmde. Je vindt nu ook Ooievaars van "Zwinse afkomst" in Damme, Retranchement en andere polderdorpen in het hinterland. Hier zie je een nest met drie jongen, vaak haalt het kleinste/zwakste jong het niet. (foto: waarnemingen.be)

Zwartkopmeeuwen lijken (zeker vanop een afstand) sterk op Kokmeeuwen en je ziet beide soorten ook vaak samen. Op deze foto staan centraal vier Zwartkopmeeuwen in een flinke groep Kokmeeuwen. Als je goed kijkt zijn er toch wel wat verschillen. De verder doorlopende en echt zwarte kap is wellicht het meest duidelijke kenmerk. (foto: waarnemingen.be)

Aan de kust kun je in arme, vochtige grasvlaktes vaak roze- tot paars-bloeiende orchideeën vinden van het geslacht Handekenskruid. Meestal is dat dan Rietorchis maar het kan ook Brede orchis, Gevlekte orchis of Vleeskleurige orchis zijn. Deze vier soorten maken onderen ook constant hybriden dus wij houden het bij **Handekenskruid spec.** (foto: waarnemingen.be)

Is dit puur blauw of zit er toch een tintje paars in? Wie zal het zeggen (gespreksonderwerpje voor een nabespreking?). In ieder geval zijn de bloemen van **Kromhals** prachtig en ze vallen van ver op. Die kleur is één van de manieren waarop de plant insecten naar zich toe lokt voor bestuiving. (f: waarnemingen)

In Vlaanderen vind je ongeveer 25.000 insectensoorten maar toch valt het soms nog wel mee om de soortnaam te vinden. Sprinkhaan met antennes langer dan het lichaam dus een sabelsprinkhaan. Gele streep in de lengte over het lichaam dus Boomsprinkhaan. Geen vleugels dus **Zuidelijke boomsprinkhaan**. Geen legboor dus een mannetje. (f: waarnemingen.be)

Een volgroeide én een nog erg jonge rups van de **Kuifvlinder** genieten samen van een Koningskaars-blad. De waardplanten behoren allemaal tot de helmkruidfamilie en er bestaat ook een Helmkruidvlinder waarvan de rupsen sterk gelijkend zijn. Maar aan de kust vinden we dus bijna uitsluitend deze rupsen van de Kuifvlinder (discussie gesloten). (foto: waarnemingen.be)

Na een rit van 20 minuten door het mondaine Knokke bereikten we, na een korte speurtocht naar vrije parkeerplaatsen, onze namiddagbestemming: de Fonteintjes in Zeebrugge. Dit kleine (vooral erg smalle) natuurgebied was één van de eerste stukken natuur die aan de Vlaamse kust werden beschermd (reeds in 1978). De bescherming kwam er vooral door de aanwezigheid van de grote plassen die ooit ontstonden toen

de zee de duinen doorbrak en putten uitschuurde. Dit soort putten worden inlagen genoemd en die van de Fonteintjes zijn uniek aan onze kust.

Het water in de plassen van De Fonteintjes is ook van een uitzonderlijke kwaliteit, in West-Vlaanderen vind je maar heel zelden oppervlaktewater dat zo zuiver is. De Graaf-Jansdijk die uit klei is opgetrokken vormt een afscherming tegen invloeden vanuit de polders (teveel voedingsstoffen). De plassen worden dus enkel gevuld met

regenwater dat eerst een zuiverend traject door het duinenzand doorloopt. Logisch dus dat je hier heel wat zeldzame plantensoorten kunt aantreffen. Ook libellen en andere waterbewonende dieren vind je hier volop. Om deze biotoop voor al te sterke vertrapping te behoeden kun je nergens echt bij de plassen komen. Enkele keren per jaar kan dat wel tijdens een geleide natuurliefhebber wandeling (afdeling Blankenberge).

Ook hier weer flink wat afwisseling... de kleigrond van de dijk, uitzicht op plassen en rietkragen, een stukje over het strand (met een pittige 4 Bf tegenwind) en afsluiten met een paar honderd meter duinen. Vanzelfsprekend bespreken we onderweg niet alle soorten maar het lijstje vermeldde op het einde van de dag toch zo'n 120 verschillende soorten.

Un oeuf is un oeuf... Franglais voor genoeg is genoeg dus... moe maar voldaan reden we naar het bezoekerscentrum van de Uitkerkse Polder.

Daar konden we nog een uurtje nabespreken, lekker in het zonnetje op het terras met uitzicht op de poel. Het blijft heel erg jammer dat we in Oostende niet zo'n bezoekerscentrum hebben want voor een natuurliefhebber is het er altijd een beetje thuiskomen.

Metten is weten... en daarbij tellen we elk kalenderjaar opnieuw de soorten die we te zien krijgen en met

zekerheid kunnen benoemen. Na tien (dubbele) activiteiten in 2023 noteerden we reeds **395 verschillende soorten**. Sedert de NVO-start begin 2017 zijn dat al **1208 soorten** geworden. Daarvan werden tot nu toe zo'n **1091 verschillende soorten** met foto en wat uitleg in de verslagjes besproken. Je kunt alles nog eens bekijken en nalezen in samenvattende excel-bestanden via deze link : <https://nvosite.com/bestanden/> . Je kunt op onze site ook alle vorige verslagjes vinden en eventueel downloaden : <https://nvosite.com/archief/>

Natuurwaarnemingen zijn soms vluchtig en vervagen meestal weer snel. Gelukkig zorgen onze

hoffotografen heel vaak voor mooie foto's. Er ontbraken enkele doorwinterde kiekjesmakers op het appel en daardoor deze keer slechts 5 extra fotopagina's, met dank aan Frank en Luc. En aan Marijke voor het bijhouden van het (deze keer erg lange) soortenlijstje.

Dat **Bitterzoet** tot de nachtschadefamilie behoort en daarom dezelfde bloemvorm heeft als Tomaat en Aardappel (die ook tot die familie behoren) dat wisten we wel. Maar dan komt de vraag "waarom NACHTshade?". Tja, googelen dan maar. Met mager resultaat... bij nogal wat soorten gaan de bloemen pas 's avonds geuren, misschien is dat de reden. (foto: ecopedia)

Nee, dit is geen Kruisspin maar een **Rietkruisspin**. Wij vonden een dame die in een klein trechtervormig web een eiercocon bewaakte. "En moet het mannetje dan niet helpen?" hoor ik je vragen. Wel dat zou moeilijk zijn want het mannetje kleefde dood en leeggezogen tegen de buitenkant van de cocon. Mevrouw had na de paring zijn proteïnen "gerecupereerd". (foto: waarnemingen.be)

Varens vullen vaak plaatsen in waar bloemplanten het moeilijk krijgen vanwege te weinig licht en/of te weinig water. Omdat varens geen bloemen en geen vruchten maken kunnen ze daar toch overleven. De **Tongvarens** die wij te zien kregen waren nog bezig met het laatste stukje bladontrolling. (foto: JaVa)

Om libellensoorten te benoemen kun je kijken naar details die vaak soortbepalend zijn (zeker in combinatie met elkaar). Als voorbeeld nemen we dit mannetje **Lantaarntje**. Alle libellen hebben vlekjes op het einde van de vleugel: de pterostigma. Bij Lantaarntjes zijn die half donker en half licht. Het achtste achterlijfsegment is volledig blauw. (foto: waarnemingen.be)

Mooi hoor, zo'n slingerende **Hop** die zich aan vanalles en nog wat vasthoudt. Maar de plant is zo levenskrachtig en sterk dat ze andere planten wurgt en wegduwt. In de Fonteintjes staat een exemplaar dat ondertussen gemakkelijk 50 meter breed is geworden. Misschien toch even over nadenken voor je er eentje in de tuin plant? (foto: waarnemingen.be)

Na de bloei veranderen de vrouwelijke katjes van **Wilgen** (spec.) in pluizenbollen. Aan elk pluusje hangt een piepklein zaadje, op de foto zichtbaar als kleine zwarte puntjes. Pluisjes en zaadjes worden meegenomen door de wind en dan is het op goed geluk terug landen en hopen dat dat op een geschikte groeiplaats gebeurt. (foto: onzenatuur.be)

Een KaaBeeVeetje (klein bruin vogeltje) herkennen is al niet eenvoudig, maar als ze zich dan ook nog eens in het riet verstoppen wordt het nog moeilijker. Gelukkig heeft elke soort een erg specifieke zang. Zo begint deze **Rietzanger** al krakend en raspand (zoals Kleine karekiet) maar schakelt dan al vlug over op echt gefluit (doet Kleine karekiet niet). (f: waarnemingen.be)

Op het strand van de Fonteintjes vonden we heel veel **Zeeraket**. Deze soort is een echte pionier en groeit meestal als eerste op de hoogwaterlijn. Daar maakt ze gebruik van de voedingsstoffen die in de aangespoelde wieren aanwezig zijn. Waar ze groeit wordt zand vastgehouden en zo ontstaan kleine, embryonale duintjes. (f: waarnemingen.be)

Ja je kunt op internet veel fraaiere foto's vinden van **Fitis** maar wat je in het veld te zien krijgt is meestal het beeld zoals op deze foto. Dan moet je nog het geluk hebben dat de vogel kiest voor een hoge en open zangpost, wat zeker niet altijd het geval is. De zang van Fitis gaat op het einde een paar trapjes naar beneden en is dus goed herkenbaar. (foto: waarnemingen.be)

Smaken verschillen maar als je vraagt naar mijn favoriete plant van de duinen dan kies ik **Veldhondstong**. Zoals bij veel natuursoorten zit het vooral in de details en moet je de tijd nemen om eens wat dichtbij te kijken. Het meest opvallend is de kleur van de bloemen want aan één plant vind je allerlei tinten rood en paars. (foto: JaVa)

Als je de eerste keer een **Schorpioenvlieg** (spec.) ziet en van dichtbij bekijkt dan denk je: "wat een vreemd en zeldzaam beest is dit zeg". Maar ze zijn helemaal niet zeldzaam en je kunt ze in iedere tuin vinden. Met de vreemde monddelen kunnen ze prooiën zoals bladluizen verorberen. (foto: waarnemingen.be)

Voor het strand van onze Oostkust ligt een grote zandbank die veel fossiele organismen bevat. Stormen, of de uitspoeling door de Schelde, zorgen ervoor dat veel van die fossielen op het strand terechtkomen. Dat kunnen haaiantanden zijn maar vooral ook deze **Zwinkokkel** die je in het wit, het bruin, het blauwgrijs en het zwart kunt vinden. (foto: JaVa)

Deze activiteit gemist??? Geen probleem!!!

Er staat al een nieuwe activiteit op het programma want op **zaterdag 10 en zondag 11 juni** wandelen we over de pontons van het **Mercatordok**. Op de muren en tegen de pontons kun je heel wat bijzondere planten en dieren vinden. Met toestemming van de havenmeester (waarvoor dank) wandelen we deze keer op een locatie waar je anders niet kunt komen.

De mail met de info over deze activiteit valt op maandag 05 juni in je mailbox.

Meer info over de eerstvolgende activiteiten vind je hieronder.

Vriendelijke groeten en tot binnenkort

Jan Vanhoutte

Wandelingen in de nabije toekomst :

Sinds begin 2017 organiseert **NVO** elke maand 2 natuuractiviteiten.

NVO staat voor **NatuurVerkenners Oostende** en verenigt op een vrijblijvende manier mensen die samen van natuur willen genieten.

De 2^e zondag van elke maand verkennen we een stukje Oostendse natuur. De 4^e zondag van elke maand zoeken we het, carpool-gewijs, wat verderop. Op deze manier bezoeken we, over 3 jaar gespreid, **meer dan 60 verschillende locaties**.

ALLE activiteiten zijn steeds gratis en iedereen is welkom.

Na elke activiteit wordt een verslagje doorgemailed naar alle deelnemers.

Enkele dagen voor de volgende activiteit wordt een klein info-mailtje verstuurd.

Er werd ook een site opgestart waarop alle verslagjes en wat extra info over NVO terug te vinden zijn.

<https://nvosite.com/>

Volgende NVO-activiteiten (steeds keuze tussen ochtend- en namiddagwandeling) :

- **zaterdag 10 en zondag 11 juni** : fauna en flora in de **Mercatordokken**
omdat er op de pontons weinig plaats is zijn er deze keer 4 wandelingen met elk max. 12 deelnemers
Start : 09u00 en 14u00 op het Stationsplein bij de beeldengroep "Vissersvrouwen" / Oostende
- **zondag 25 juni** : fauna en flora in de **Zandpanne in De Haan**
Start : 08u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 09 juli** : insecten en andere boeiende natuur in het **domein Raversijde**
Start : 09u00 en 14u00 aan de kapel St-Rafaël / Duinenweg 87 / Oostende
- **zondag 30 juli** : op zoek naar bijzondere libellen in de **Gulke Putten in Wingene**
Start : 08u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende
- **zondag 13 augustus** : flora en fauna langs de **Groene 62**
Start : 09u00 en 14u00 aan de kapel St-Rafaël / Duinenweg 87 / Oostende
- **zondag 27 augustus** : gevarieerde natuur in het **Maskobos** in Jabbeke
Start : 08u30 op de carpoolparking tegenover het kerkhof / Stuiverstraat 424 / Oostende

Weer of geen weer, er wordt **altijd** op de voorziene plaats en (stipt) op het voorziene uur gestart

Wie deze mails liever niet meer ontvangt kan zich uit de bestemmelingenlijst laten schrappen door een klein mailtje terug te sturen.

Je kunt me steeds bereiken via mail op jan.vanhoutte65@gmail.com

(ook opmerkingen, vragen, verbeteringen, voorstellen... zijn steeds meer dan welkom via mail)

Wat een verschil met de daguitstap in Frankrijk want deze keer troffen we echt super-wandelweer. Dus geen regenjasjes in beeld maar petten en brillen tegen de zon die heel de dag haar uiterste best deed. Ja, in de namiddag stak er een straffe noorderwind op maar een kniesoor die daarover begint, toch? (zelfkennis is het begin van alle wijsheid)

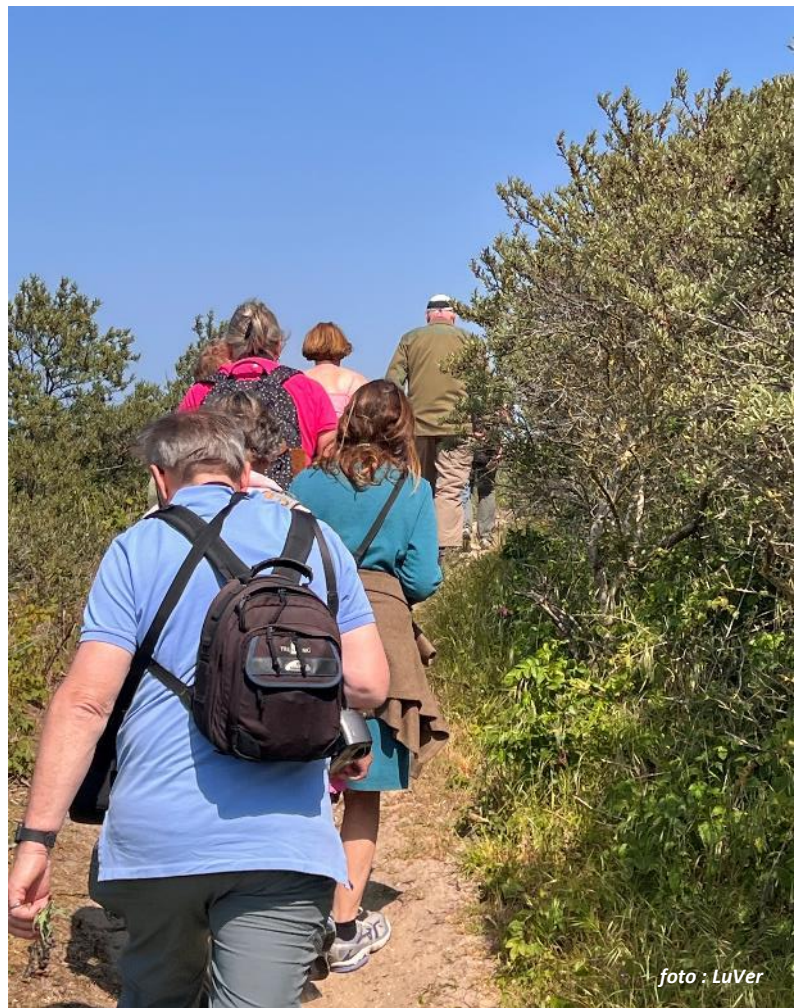

foto : FraMe

foto : LuVer

foto : LuVer

De planten zijn duidelijk bezig met een inhaalbeweging. Linksboven beginnend en met de klok mee:

- **Handekenskruid** spec. meestal samen met **Grote ratelaar** (zie maaibalk)
- **Rimpelroos** in grote blokken in de Fonteintjes
- **Peterselievlier** is geen aparte soort maar een vorm van Gewone vlier.
- onopvallende bloei van **Grote brandnetel**
- bijna alle vruchten van **Sleedoorn** zijn vervormd door het **Narrentasje**
- geelgroene bloemen van **Wilde kardinaalsmuts**

foto : LuVer

foto : LuVer

foto : FraMe

foto : LuVer

foto : LuVer

Je zou bijna gaan denken dat er in Vlaanderen nog flink wat weidse natuur te ontdekken valt. En dat is ook wel zo maar toch wordt het bijna onmogelijk om foto's te maken waarop geen enkele menselijke invloed te zien is. "Ach, beetje negeren en concentreren op het groen" zouden we durven zeggen.

foto : LuVer

foto : LuVer

foto : FraMe

foto : LuVer

foto : FraMe

Ook met fauna (jaja, en twee zwammen) kunnen we nog een pagina vullen, linksboven beginnend en dan met de klok mee :

- Grote grazers helpen in veel natuurgebieden bij het open houden van de graslanden, dit zijn **Konikpaarden** die volledig zelfstandig kunnen leven.
- Gezinsdrama bij de **Rietkruisspinnen**. Moeder zit binnen in de cocon om de eitjes te bewaken, vader werd na de paring door moeder leeggezogen en hangt nog als decoratie aan de buitenkant van de cocon.
- De meeste rupsen van de **Stippelmot** (spec.) lieten zich al zakken om in de grond te verpoppen, de gesponnen nesten hangen er wel nog.
- Een **Lantaarntje** zit even didactisch te wezen in een loeppotje.
- Dit zou kunnen de **Populierleemhoed** zijn want die groeit ook wel op Vlier. Maar het blijft erg onzeker en daarom staat de soort (nog niet) in onze lijst.
- Piepjonge **Kruisspinnetjes** zitten samen in een bol. Als je die bol een tikje geeft dan spurten ze uiteen om later weer samen te kruipen.

foto : LuVer

foto : LuVer

foto : LuVer

foto : LuVer

Groenwaecke, het bezoekerscentrum van de Uitkerkse polder, is echt een ideale plaats voor een nabespreking. Het is er zowel binnen als buiten aangenaam. Er zijn geen verplichtingen of beperkingen qua drankgebruik of verorberen van eigen eten en drinken. En als natuurliefhebber heb je er altijd het gevoel dat je er op je plaats bent.

foto : LuVer

foto : LuVer

foto : LuVer